

Golden State Realty

JASSI GILL
Broker/Owner

Listing and Selling Homes
From San Jose to Sacramento

Ph:510-304-9292

Refinance Now

@ZERO COST

Call Sukhi Gill:510-207-9067

CA DRE Lic.#01180969

CA DRE# 00966763

Personal Injury and Wrongful Death Attorneys

ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵਕੀਲ।

* ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

* ਸਬੰਧਤ ਡਿਟੇਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੇਜ ਨੰਬਰ 2 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

* ਰਿਕਵਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਫੋਨ: (510) 474-0028

E-Mail: info@thebainsfirm.com; www.thebainsfirm.com

Manpreet S. Bains

Certified Insurance Agent

Global Green
INSURANCE AGENCY

ਹੈਲਥ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਫੋਨ: 510-487-1000

MANN@GGIABA.COM

Mann Insurance Brokers Inc.

4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

Gurcharan Singh Mann

Twenty-Sixth Year of Publication

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਐਡੀਸ਼ਨ

Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

Email: punjabtimes1@gmail.com

www.punjabtimesusa.com

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 27, Issue 30; July 25, 2026

20451 N. Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074

Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਰਾਹੁਲ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਅਤੇ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਗੂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਐੱਸ.ਆਈ.ਟੀ. ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਬਾਹਰ ਧਰਨਾ ਦੇ ਰਹੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ, ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹਟਾ ਕੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਖਿਲਾਫ ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਕੇਰਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ

ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਲੇਟ ਗਏ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਧੱਕਾਮੁੱਕੀ ਵੀ ਹੋਈ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਵਿੱਚ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖਤਗੇ, ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ, ਰਾਜਾ ਵਤਿੰਗ, ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਜੈਰਾਮ

ਰਮੇਸ਼ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਰਥਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਦੋਂ ਕਾਫੀ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਗਾਂਧੀ ਪੁਲਿਸ ਬੱਸ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਲਟਕ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਜਤਾਉਂਦੀ ਰਹੀ।

ਨੀਟ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ 'ਨੀਟ' ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਬਹਿਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 4 'ਤੇ)

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਾਲ 2015 ਦੇ ਬਰਗਾਤੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਗੋਲੀ ਕਾਂਡ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ

ਓਧਰ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਪੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਵਰਕਰ ਤੇ ਆਗੂ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸੁਰਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ।

(ਐੱਸਆਈਟੀ) ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਸੁਖਬੀਰ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 12 ਵਜੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 32 ਸਥਿਤ ਐੱਸਆਈਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਪੁੱਜੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ, ਇਸਦੇ ਵੇਰਵੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ, ਪਰ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉਹੀ ਸਵਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਜਵਾਬ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਵਾਧੂ ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੈਰੀਕੇਡ ਵੀ ਲਗਾਏ ਸਨ। ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬਰਗਾਤੀ 'ਚ ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ 14 ਅਕਤੂਬਰ 2015 ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖ (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 4 'ਤੇ)

DHILLON
IMMIGRATION LAW FIRM, PC

101 Avenue of the Americas,
9th Floor, New York, NY 10013

Amandeep Singh Dhillon
Immigration Attorney

- Asylum • Deportation Defense • VAWA Cases
- Detention Cases • Green Cards
- Citizenship & Naturalization
- Family Immigration • Employment Immigration

Call: (516) 253-5490 | (516) 440-4570

Serving Clients Nationwide

Email: info@dhillonimmigrationlawfirm.com

www.dhillonimmigrationlawfirm.com

Admitted in California Only • Practice Limited to U.S. Federal Immigration Law

Raja SWEETS & CATERING
AUTHORIZED CATERER FOR MAJOR 5-STAR HOTELS
ਮਿਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

ਹਰ ਮੌਕੇ ਜਿਵੇਂ ਅਖੰਡ ਪਾਠ, ਜਨਮ ਦਿਨ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਪਰਟੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਤੱਕ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

Items Serving: - All kinds of Sweets - Snacks & Food - Choat & Tikki Stall - Pani Pouri Stall - Bhel Pouri / Pav Bhaji - Falooda Kullfi	Catering Services: - Wedding Ceremonies - Receptions - Birthday Parties - Religious Gatherings - Corporate Events - Picnics / Bar-b-que	Additional Services: - Warmers - Chaffing Dishes - China & Silverware - Linon Rental - Waiters & Bartenders

Follow us on: Facebook, Twitter, Instagram

Toll Free 1-866-FOR-RAJA
www.rajasweets.com
msbains@rajasweets.com

Fresh Sweets, Snacks & Food
Catering with Portable Tandoor for up to 10000 guests
Lunch - Dinner - Take Out - Banquets

Raja Sweets & Indian Cuisine 31953 Alvarado Blvd., Union City CA 94087
Ph: (510) 489-9130 Fax: (510) 489-9111

Raja Indian Cuisine & Bar 1275 W Winston Ave., Hayward CA 94545
Ph: (510) 264-9300 Fax: (510) 264-9345

Call Makhan Bains or Ravinder Singh For Your Next Party
1-866-FOR-RAJA (367-7252)
www.RajaSweets.com

GLOBAL TRUCK PERMITS

18 years of experience

Services

- We do Same day IRP Plates
- Truck Permits
- New company
- Truck ELD
- Trucking compliance

Rajinder Singh

159 D'Arcy Pkwy, Lathrop, CA 95330

Phone: 209 636 0880

ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਸਖ਼ਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਸਖ਼ਤੀ ਦੇ ਮੂਡ 'ਚ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ 68 ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ

68 ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਨਿਰਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਭਾਗੀ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 10ਵੀਂ ਤੋਂ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਾੜੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਸੁਧਾਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਸਮੀਖਿਆ,

ਨਿਰੀਖਣ ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਧਾਰ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਤੀਜਿਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ, ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਪੱਧਰ, ਅਧਿਆਪਨ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ

ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਭੇਜਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇ. ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਵੀ ਉਮੀਦ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਰੈਗੂਲਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈਂਡਕੁਆਰਟਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ। ਜੇਕਰ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ 'ਚ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

Sistar Mortgage
A Nationwide Lender

Over 2 Decades of experience providing high level servicing for new and experienced borrowers!

Residential and Commercial Loans
Available In Most States!

Special loan programs for:

- Jumbo Loans
- Self Employed and with a work permit
- Business loans with or without property

(734) 330-8859
balbir.grewal@sistarmortgage.com
balbirgrewal.sistarmortgage.com
<http://www.nmlsconsumeraccess.org>

T|B|F
THE BAINS FIRM

Manpreet S. Bains

Personal Injury and Wrongful Death Attorneys

Case Results*

\$10 MILLION

Motorcycle vs. Truck Collision

\$8 MILLION

Wrongful Death

\$5.25 MILLION

Traumatic Brain Injury

\$1.1 MILLION

Burn Injury

\$1.1 MILLION

Pedestrian vs. Motor Vehicle Collision

*Past Performance
Not a Guarantee of Future Results

Offices in San Francisco and Union City

WILLIAM E. WEISS
Of Counsel

No Fees Unless Recovery for Your Injuries is Made

CONTACT US AT:

Phone: (510) 474-0028 • E-mail: info@thebainsfirm.com

www.thebainsfirm.com

Homeopathicvibes

Harminder Singh Gill

Homeopathic Consultant and Practitioner

D.H.M.S; B.C.I.H

(Ex Homeopathic Medical officer Punjab Govt.)

Now we have two locations:

940 E. El Camino Real, Sunnyvale, CA 94087

39039 Paseo Padre Pkwy, Suite# 209 (upstairs), Fremont, CA 94538

We also do Virtual appointments for long distance patients.

Ph: (408) 737-7100

www.homeopathicvibes.com

We sell and ship homeopathic remedies through out North America.

ਗਲੋਬਲ ਮਲਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼, ਲੈਬਰੋਪ

ਪਿਛਲੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ ਵੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਇੱਕੋ ਛੱਤ ਥੱਲੇ

SAME DAY

ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ
ਸਾਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਹੁਣ ਅਸੀਂ

DPF Cleaning ਅਤੇ Baking
ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

STOCKTON ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ

ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ **ALIGNMENT SHOP**
• 3 Axle Alignment \$199
• Trailer Alignment \$150

Grand Opening

Special Price for Truck Wash

ਗਲੋਬਲ ਮਲਟੀ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੀ
ਨਵੀਂ ਲੋਕੇਸ਼ਨ **STOCKTON** ਵਿਚ
HIGHWAY 4 ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ
1950 E Miner Ave.
Stockton, CA 95205

Ph: 209.982.9996

FAX: 209.982.9997

www.globalmultiservices.com info@globalmultiservices.com

REPAIR SHOP

ਟਰੱਕ ਤੇ ਟਰੇਲਰ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਾਇਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ Oil Change, Brakes, Engine Work, Tune Up, Transmission & Clutch ਆਦਿ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ Truck Alignment ਦਾ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 500+ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ-ਭੁੱਲ੍ਹੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਟਰੱਕ-ਟਰੇਲਰ Wash ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

TEL: 209.547.9210

FAX: 209.547.9211

REGISTRATION SERVICES

ਟਰੱਕਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਜਿਵੇਂ IFTA, CA#, MCP, 2290, ICC, BOC III, NM & Kentucky Permit, DOT Fuel Tax, Corporation Filling ਅਤੇ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪਲੇਟਾਂ Same Day Service ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਪਲੇਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅਸੀਂ DOT Compliance, DOT Audit ਵਿਚ ਵੀ ਟਰੱਕਿੰਗ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

TEL: 209.982.9996

FAX: 209.982.9997

ਸਾਬਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਸਵਰਗਵਾਸ

ਸੈਪਲਾ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ: ਗਾਖਲ

ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ: (ਐੱਸ.ਐਸ.ਐੱਸ. ਡੋਰਾ): ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਨਾਮੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪੁੰਜੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ ਹਨ।

ਗਾਖਲ ਗਰੁੱਪ ਯੂ.ਐੱਸ.ਏ. ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ ਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਖਬਰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ) ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਰਹੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਇਸ ਫਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਪਰਾਗਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ) ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਿੰਡ ਮੇਰੀ ਮਾਸੀ ਜੀ ਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਸਾਂਝ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਮਾਸੀ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨਿੱਘਾ ਦੋਸਤ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਾਸਤ ਜੀ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਟੁੱਟ ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਚਰਨਜੀਤ ਸੈਪਲਾ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੈਂ ਜ਼ਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਉਸਦੀ ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਸਮੂਹ ਮਿੱਤਰਾਂ-ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ 26 ਜੁਲਾਈ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12:00 ਤੋਂ 1:45 ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੈਪਲ ਆਫ ਚਾਈਮਜ਼ 32992 ਮਿਸ਼ਨ ਬੁਲੇਵਾਰਡ (ਹੋਅਵਰਡ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਵਿਖੇ ਹੋ ਰਹੇ ਉਸਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਵਾਨ. ਡਾ ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸੌਧ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਉਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਵਾਨ, ਆਲੋਚਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸੌਧ ਜਿਹੜੇ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ, ਨਮਿਤ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਛੇਵੀਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਰਣਜੀਤ ਐਂਟੇਨਿਊ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਰਾਗੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਵਰਗਮਈ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਵਰਗੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਤੁਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਵੀ ਇਕ ਚੰਗੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖਾਲਸਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਮਹਿਲ

ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਡਾ. ਸੌਧ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਉਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਮੁੱਲਵਾਨ ਚਿੰਤਨ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਸੌਧ ਵਲੋਂ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਦੀਪ ਦੇਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸੌਧ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਬਟਵਾਰਾ', 'ਬੁੱਢੇ ਬੇਹ ਦੀ ਹੂਕ' ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੱਤਾਲੀ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖੀਆਂ ਤੇ ਪਿੰਡੇ ਹੰਢਾਈਆਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵਲੰਧਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਥਾਵਾਂ ਸਨ। ਕਾਮਰੇਡ ਗਹਿਲ ਸਿੰਘ ਛਿੱਜਲਵੱਡੀ ਯਾਦਗਾਰੀ ਟ੍ਰਸਟ ਵਲੋਂ ਅਧਿਆਪਕ ਆਗੂ ਜਰਮਨ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਡਾ. ਸੌਧ ਨੂੰ ਭਾਵਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸੰਧੂ ਨੇ ਚਲਾਈ ਜਦਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਨਵਕਿਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਸਰਤਾਜ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਔਜਲਾ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਬਲਜੀਤ ਰਿਆੜ, ਡਾ. ਮਨਜੀਤ, ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਡਾ. ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌਲੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲਾਵਾਲਾ, ਰਮੇਸ਼ ਯਾਦਵ, ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਾਣੀ, ਡਾ. ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਬਜੀਤ ਸੰਧੂ, ਬਰਜਿੰਦਰ ਮਾਂਗਟ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਅਤੀ, ਡਾ. ਇੰਦਰਾ ਵਿਰਕ, ਸਿਮਰਜੀਤ ਸਿਮਰ, ਨਵਜੋਤ ਚੱਬਾ, ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਮਰਜੀਤ ਆਸਲ, ਧਰਵਿੰਦਰ ਔਲਖ, ਡਾ. ਵਿਕਰਮ, ਮੱਖਣ ਭੈਣੀਵਾਲ, ਰਾਜਬੀਰ ਗਰੇਵਾਲ ਅਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਨੋਚ-ਨੋਚ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁੱਤਿਆਂ ਅਵਾਰਾ ਖਿਲਾਫ ਸਥਾਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ

ਕਾਰਨ ਲਗਾਤਾਰ ਅਵਾਰਾ ਕੁੱਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਦਾ ਖੋਅ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ 'ਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਨੋਚ-ਨੋਚ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣੇ ਅਧੀਨ ਪੈਦੀ ਗਲੀ ਚੌਕੀਆ ਵਾਲੀ ਦੇ ਵਾਸੀ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ (75) ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੈਣ ਗਏ ਸਨ। ਰਾਤ ਕਰੀਬ 10:30 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰ ਪਰਤ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਤੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਫਿਸਲ ਕੇ ਡਿੱਗ ਪਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਡਿੱਗਦੇ ਹੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਢਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਕਾਫੀ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਪਾਇਆ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ ਸੁਣੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਗਲੀ 'ਚ ਲੰਘ ਰਹੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦੇਖੀ ਤਾਂ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

Matrimonials

ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਯੂ.ਐੱਸ. ਸਿਟੀਜ਼ਨ 27 ਸਾਲਾ, ਲੜਕੀ ਲਈ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ 15-20 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਆਏ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਚਾਹਵਾਨ +91 77105-18103 ਜਾਂ +1 (313) 753-8091 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ। 27-30

ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Ramgarhia Family seeks a suitable match for their USA Born and Raised Non-vegetarian 32 year 5'7" Gursikh son. PhD. & working as Chemical Analyst at Pfizer. Girl should be Gursikh and educated. Caste no bar. If you are interested please call us at 224-422-4773.

SUPER TRAVEL

847-676-9090, 773-465-5566

E-mail: supertravel2003@live.com

Lowest Fares With Excellent Service

United Airlines
British Airways

For Emergency
Call anytime at
847-673-3825

EARLY BIRD SALE!!!!

Etihad, Air India,
KLM, Lufthansa,
Delta, Qatar Airlines.

Domestic fares
available

UMA TRAVELS

2541 W. Devon Ave.,
Chicago, IL 60659

For Delhi Amritsar-Bombay Ahmedabad, Hyderabad-Madras

Call For Special Sale Fares

Call: 773-338-5603

ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਪੇਨ ਬਣਿਆ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਚੈਂਪੀਅਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਰੋਮਾਂਚ, ਜੋਸ਼ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਲਬਾਲਬ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ 2026 ਲਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਖਿਤਾਬੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਸਪੇਨ ਨੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ 1-0 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ ਕੱਪ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਨਿਊਜ਼ਰਸੀ ਸਟੇਡੀਅਮ 'ਚ ਖੇਡੇ ਗਏ। ਮੈਚ ਦੀ 90 ਮਿੰਟ ਦੀ ਗੇਮ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾ ਕੇ ਖੇਡਿਆ ਪਰ ਦੋਵਾਂ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਮ ਗੋਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਧੂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਗੋਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਵਾਧੂ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਪੇਨ ਨੇ ਗੋਲ ਕਰ ਕੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਖਿਤਾਬੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਸਪੇਨ ਤੇ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਉਤਰਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕੋਨੇ-ਕੋਨੇ ਤੋਂ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਮੈਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਈ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਲੰਬੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰਾਵੇ ਅਤੇ ਰੰਗ-ਰੂਪ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਉਤਸ਼ਾਹ, ਜੋਸ਼ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਵਿਚਾਲੇ 'ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਨੇ ਅਗਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ 'ਚ ਮੁੜ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ 2026 ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਦਿੱਤਾ।

Punjab Times

Established in 2000
26th Year in Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

Founder Editor:
Amolak Singh Jammu
Managing Editor
Jaspreet Kaur
Editor
Lakhvinder S. Johal
Astt. Editor
Amrit Pal Kaur

Photographer
Kamaljit Singh Virdi
Ph. 847-502-2703
Our Columnists
Gurbakhsh Singh Bhandal
Buta Singh
Tarlochan Singh Dupalpur
Correspondents
California
Ashok Bhaura
New York
Iqbal S. Jabowalia
917-375-6395

Postmaster: Please send
address changes to Punjab Times,
20451 N. Plum Grove Rd., Palatine,
IL 60074

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky, Kansas.

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 140 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ
ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ
ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ
ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ
ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਛਪੇ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋਣ
ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ
ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ
ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ ਕਰ ਲੈਣ।

Disclaimer

The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.

Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claim made in the
advertisement published in
Punjab Times.

All disputes subject to
Chicago jurisdiction.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ-ਵੀਜ਼ਾ ਟੈਂਡਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਲੀ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣ ਤੋਂ
ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਬੂਧਾਬੀ
(ਯੂਏਈ), ਕੁਵੈਤ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ ਅਤੇ ਕੈਨਬਰਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲਾਹੇਵੰਦ: ਢਿੱਲੋਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
? ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰਾ ਬੁਨਿਆਦੀ
ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮੀਲ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 5470 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀਆਂ
ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਆਧੁਨਿਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ,
ਨਵੀਆਂ ਰੇਲ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸਵੇਅ ਅਤੇ
ਗ੍ਰੀਨਫੀਲਡ ਹਾਈਵੇਅਜ਼ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਰਾਜ ਦੇ 12
ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਆਬਾ
ਤੋਂ ਮਾਝੇ ਅਤੇ
ਮਾਲਵੇ ਤੱਕ, ਰਾਜ
ਦੇ 12 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ
ਅਜਿਹਾ ਵਾਂਗ
ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ
ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੱਖਣੀ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਾਈਪਾਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ
ਨਾਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਦਾ ਦਬਾਅ ਘਟੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਕੰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ
ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੌਮੀ ਤਰਜੀਹ ਹੈ। ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ
ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਉਹ
ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ।

(ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ) ਵਿਚ
ਭਾਰਤੀ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ
ਕਾਊਂਸਲਰ, ਪਾਸਪੋਰਟ
ਅਤੇ ਵੀਜ਼ਾ (ਸੀਪੀਵੀ)
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ
ਆਊਟਸੋਰਸਿੰਗ ਲਈ
ਤਕਨੀਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ
ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ
ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ
ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ
ਟੈਂਡਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ
ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਜੱਜ
ਸੂਰੀਆਕਾਂਤ, ਜਸਟਿਸ ਜੋਧਮਾਲਿਆ 'ਬਾਗਚੀ
ਤੋਂ ਜਸਟਿਸ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ ਦੀ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ
ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ
ਦਿੱਤੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼
ਮੰਤਰਾਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਜਾਰੀ
ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਠੀਕ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅੰਤਰਿਮ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ
ਐੱਲ-1 ਬੇਲੀਦਾਤਿਆਂ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ
ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ
ਵਿਵਸਥਾ ਅਸਾਥੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ
ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵੱਲੋਂ 3 ਅਗਸਤ ਤੋਂ ਮੌਨਸੂਨ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮੌਨਸੂਨ
ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਐਕਟ 2026' ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ
ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ
ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ
ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਉਸ ਬਾਰੇ
ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ
ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ
ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 29 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਈ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ
ਕਰਕੇ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਐਕਟ 2026' ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮਦਾਂ

'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਬਾ
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 'ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ
ਸਾਹਿਬ ਸਤਿਕਾਰ ਸੋਧ ਐਕਟ 2026' ਲਈ ਇੱਕ
ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ
ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ
ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ ਜਤਾਇਆ ਇਤਰਾਜ਼

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ
ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ 'ਖ਼ਿਲਾਫ਼

ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ'
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ
ਜਾਣਗੇ। ਗੋਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ

ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਫੀਸਦੀ ਈਥਾਨੌਲ
ਮਿਸ਼ਰਣ ਦਾ ਟੀਚਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ, ਜੋ ਕਿ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਔਸਤ
ਈਥਾਨੌਲ ਮਿਸ਼ਰਣ 2013-14 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ
1.53 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 2025-26 ਸਪਲਾਈ
ਸਾਲ 'ਚ 20 ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ
ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ 'ਤੇ
ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ
ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ
ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ
ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ
ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਯੁਕਰੇਨ ਤੋਂ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗ
ਨੂੰ ਰੁਕਵਾਉਣ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਹੇ
ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ
ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ
ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਵਾਸ ਦੇ...

(ਪਹਿਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ
ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਲਈ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮੰਗਿਆ

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਨੀਟ ਪੇਪਰ
ਲੀਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੁੱਪ ਉੱਤੇ ਇਤਰਾਜ਼
ਉਠਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ
ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ
ਡਾ. ਇਨਕਲਾਬੀ ਥਾਂਦੀ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ

ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ
ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ

ਡਾ. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਤਾਨੀ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਪਰਿੰਗਫੀਲਡ
ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ (ਅਮਰ ਕਾਰਪੇਟ)

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ
ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਹਰਵਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੈਲ
ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ
ਸੁਖਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ
ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ (ਹੈਪੀ ਹੀਰ)
ਆਗਿਆਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਠ
ਪਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ

ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਲੇ) ਨੂੰ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਮਾਰਤੰਡ’ ਐਵਾਰਡ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ: ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਸਬਜੈਕਟ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ

ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ, ਬਤੌਰ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਈਆਂ

ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਿੱਖਿਅਤ ਤਰੀਕਾ, ਕੌਮ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ, ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ

ਪੇਪਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਹਲਾ

ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰਾਗ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ

ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਚਾਰਿਆ, ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਦਿਨੀਂ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਬਰਾਡਸ਼ਾਹ ਰੋਡ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਵਿਖੇ, ਦਰਬਾਰ-ਏ-ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਮਾਰਤੰਡ ਦੇ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੇਵਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੀ ਨਹੀਂ

ਹਨ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕਈ ਲੇਖ ਲਿਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਚੈਅਰ ਅਤੇ 2004 ਵਿਚ ਬਕਾਇਦਾ, ਸਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜ ਕੇ, ਅਕਾਦਮਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੇ ਬਤੌਰ ਹੈਡ ਆਫ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਇਸ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਸਫਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ, ਸਬਦ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਵਾਲਾ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ

ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੜ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਾਗੀ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਐਵਾਰਡ ਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਠਾਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪੀ.ਐਚਡੀ. ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਬੀ.ਏ., ਐਮ.ਏ. ਦੀਆਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਕੋਈ 30 ਕੁ ਕਿਤਾਬਾਂ, 70 ਕੁ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਅਤੇ 250 ਤੋਂ ਉਪਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ

ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕੇਵਲ 32-33 ਕੁ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦੀ ਟਕਸਾਲ ਨਾਲ ਰਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅੰਦਰ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਗਾਇਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਕੌਮ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਇਆ, ਉਥੇ ਹੀ ਖੁਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ, 31 ਸ਼ੁੱਧ ਰਾਗਾਂ ਤੇ 31 ਮਿਸ਼ਰਤ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰ ਕੇ,

ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਇੱਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਸਿਹਤਯਾਬ ਉਮਰ ਬਖਸ਼ਣ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਗਲੇ ਮਰਹਲੇ ਤੱਕ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਣ। ਦਰਬਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਹਾਰਦਿਕ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ

ਸਰੀ: ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ (ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ) ਦੀ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਡੇਅਰ’ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੇਖਿਕਾ ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਗੇ ਹਰਫ’ ਸਰੀ ਦੇ ਉੱਘੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਟੇਜ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਸਕੱਤਰ) ਨੇ ਸੰਭਾਲੀ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ/ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਲੇਖਿਕਾ ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ, ਲੇਖਿਕਾ ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਕੱਤਰ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ‘ਕੈਨੇਡਾ ਡੇਅਰ’ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁਲਾਈ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਜਨਮ ਦਿਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਠਾਤੂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਨੇ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਬੋਲੀਆਂ

ਪਾ ਕੇ ਵਾਹ-ਵਾਹ ਕਰਵਾਈ। ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਮਾਨ, ਡਾ. ਦਵਿੰਦਰਪਾਲ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ‘ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਗੇ ਹਰਫ’ ਕਿਤਾਬ ‘ਤੇ ਪਰਚੇ ਪੜ੍ਹੇ। ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ

ਜਨਮ’ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੱਲੂ, ਸੁਰਜੀਤ ਬਾਨ ਅਤੇ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਧੋਪੁਰੀ ਨੇ ਤਰਨਮ ਵਿਚ ਗੀਤ, ਰਾਜਵੰਤ ਬਾਗਤੀ ਨੇ ਗਜ਼ਲ, ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਵਿਚ

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮੋਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਉਪਰੰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਗੇ ਹਰਫ’ ਲੋਕ-ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਦਿਲਦੀਪ ਕੌਰ ਖਹਿਰਾ, ਨਾਵਲਕਾਰਾ ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ ਚਾਹਲ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਿੱਲੋਂ, ਮੋਹਨ ਗਿੱਲ, ਡਾ. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸੇਖਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵੈਕਟਰ, ਜਿਲੇ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਇੰਦਰਪਾਲ ਸੰਧੂ, ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸ਼ੀਲਾ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਡਾ. ਸਬਨੂਰ, ਬਿੰਦੂ ਮਠਾਤੂ, ਆਦਮਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਵੈਚ, ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕੌਰ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਨ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸੁੱਖੀ, ਮੋਹਨ ਬਚਰਾ, ਉੱਘੇ ਸ਼ਾਇਰ ਰਾਜਵੰਤ ਰਾਜ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗਤ, ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਮਾਂਗਟ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੱਲੂ ਆਦਿ ਨੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵਧਾਈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੂਬਸੂਰਤ ਕਵਿਤਾ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ। ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੜੇ ਸਲੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ।

—ਰਿਪੋਰਟ: ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਭਲੂਰੀਆ

ਕੀਤਾ। ਡਾ.ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ, ਡਾ. ਸਤਬੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਤਕ ਰਿਸ਼ਤੇ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰੋ. ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਵਿਚੋਂ ‘ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ

ਕਵਿਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਖੂਬ ਦਾਦ ਬਟੋਰੀ। ਆਦੇਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਹਲ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਜਗਪਾਲ, ਗੁਰਮੀਤ ਕਾਲਕਟ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਲੂ ਨੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ, ਵੀਡ ਬਾਦਸ਼ਾਹਪੁਰੀ,

ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾਲ ਲੇਖਿਕਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਡਾ. ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ,

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਬਰੈਂਪਟਨ ਦੀ ਐਡਮਿੰਟਨ ਇਕਾਈ ਦੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ

ਐਡਮਿੰਟਨ: ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਪਬਲਿਕ ਲਾਇਬਰੇਰੀ 17 ਸਟਰੀਟ ਮੈਡੋਜ਼ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਬਰੈਂਪਟਨ (ਕਨੇਡਾ) ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ. ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਬੂਰੀਆ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਐਡਮਿੰਟਨ ਇਕਾਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਭਾ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਲਮ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ, ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮੰਡੇਰ ਨੂੰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਾਹਲੇ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਲਾਲੀ ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਮੈਨੇਜਰ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਗੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸਭਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਦੀ ਸਾਹਿਤ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਸੁਭ ਸ਼ਗਨ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ, ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤ

ਕਿਰਿਆਵਾਂ, ਮੇਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜੀ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਸਹੀ ਮਾਇਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਸੇਵਾ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ

ਹੈ। ਅਧਿਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਤਾਂ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਬੱਲ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਹਾਜ਼ਰ ਕਵੀਆਂ

ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਪਾਲ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਸੰਤ ਰਾਮ, ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ,

ਰੱਖਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਨੁਪ੍ਰਾਣਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਕੌਮਾਂ ਆਪਣੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਰਕੇ ਹੀ ਜੀਵਤ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਵੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਡਮੁੱਲਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅੱਜ ਨਾਰੀ ਨੇ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤੇ ਸਵਰੂਪ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਬੁਢਾਪਾ, ਦੁੱਖ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੁੱਖ, ਏਕਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹਰ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਸਹਿਤ ਮਾਨਵ ਨੂੰ ਅਨੁਪ੍ਰਾਣਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਦਾ

ਤੇ ਕਵਿਤਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਲੇਖਕਾਂ, ਕਵੀਆਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਨਗੁੱਸਾ, ਪਾਰਸ ਮਹੇਦੀਆ, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਐਸ ਬਰਾੜ, ਐਮ ਕੇ ਪਰਮਾਰ, ਅਮਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਮੰਡੇਰ, ਜਸਮੇਲ ਬਾਨ, ਹਰਮੇਸ਼ ਗਿੱਲ, ਬਲਬੀਰ ਕੌਰ ਚੀਮਾ, ਗੁਰਜੀਤ ਬਰਾੜ, ਤਜਿੰਦਰ

ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ, ਸਿਮਰਨ, ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਰਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

—ਰਿਪੋਰਟ: ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ

ਚੀਨ ‘ਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏ.ਆਈ.ਚੈਟਬਾਟ ਦੀ ਮਨਾਹੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ:ਜਨਮ ਦਰ ਤੇ ਆਬਾਦੀ ‘ਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਿਰਾਵਟ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਮਸ਼ਕ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਚੀਨ ਨੇ ਏਆਈ ਚੈਟਬੋਟਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਬੀ ਏਆਈ ਚੈਟਬੋਟਸ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਘਟਣੀ ਜਨਮ ਦਰ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਨਾਲ ਜੁੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਏਆਈ ਸਾਬੀ ਚੈਟਬੋਟਸ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਬੀ ਹਨ ਜੋ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਕੱਲਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਵਰਗੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਕਦਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਏਆਈ ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਅਸਲ-ਜੀਵਨ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ, ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਏਆਈ ਚੈਟਬੋਟਸ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਤ ਹਨ।

ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਨੇ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਰੋਕੀ ਦਿੱਲੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਸ਼ਾਂਤਮਈ 'ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ' ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ 'ਸੰਸਦ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ' ਤਿੱਖਾ ਰੂਪ ਲੈ ਗਿਆ। ਸੀਜੇਪੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਭਿਜੀਤ ਦੀਪਕ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਸਦ ਮਾਰਚ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੇਰੇ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਪੂਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਦੌਰਾਨ ਲਗਪਗ 8 ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬੰਬਕ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਈ ਘੰਟਿਆਂ ਤੱਕ ਝੜਪਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ, ਜਨਪਥ ਤੇ ਰਾਏਸੀਨਾ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਰੀਬ 25 ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ। ਓਧਰ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡਣੇ ਪਏ। ਭਗਦੜ, 'ਚ ਕਰੀਬ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕ ਅਤੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੇ ਸਾਲ 2012 ਦੇ ਨਿਰਭਾਇਆ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨੀਕੀ ਸਕੱਤਰ ਐੱਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਣਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਰੋਕ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਉਪਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਯੁਵਜ਼ਾਂ ਲਈ ਐਕਸੈੱਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਚ ਮਾਮੂਲੀ ਸੁਧਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਫ਼ਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਸੁਧਾਰ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੈਲਥ ਬੁਲੇਟਿਨ ਵਿਚ ਹਸਪਤਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਾੜੀ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਸਥਿਰ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਸੁਧਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਹਿਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਐਕਸ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਹੱਥੀ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸੰਸਦ ਤੱਕ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ 'ਸੰਸਦ ਚੱਲੇ ਮਾਰਚ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ। ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਿਹਤਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਲਗਭਗ ਠੀਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏ।

ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਵਾਲੀ ਥਾਂ' ਤੋਂ ਸਫ਼ਦਰਜੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਦਮ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਲਾਨਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਜਨਹਿੰਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤਤਕਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆਏ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਹੈ? ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

ਧਰੀ-ਧਰਾਈ ਰਹਿ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ

ਕਾਂਡ ਅਤੇ 2020 ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਹੁੱਲ੍ਹਤਬਾਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਤਰ ਆਏ। ਭੀੜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨੀਮ-ਫੋਜੀ ਬਲ ਬੇਵੱਸ ਨਜ਼ਰ ਆਏ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਾਰਗਾਂ 'ਤੇ ਬੈਰੀਕੇਡਿੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਮਾਰਗ, ਐੱਨਐੱਚ-44 ਅਤੇ ਐੱਨਐੱਚ-9 ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੱਖਣੀ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਾਸ ਰਸਤਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾਮ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ

ਦੇ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦੇਣ

ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਕਈ ਘੇਰੇ ਬਣਾਏ ਸਨ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਬੇਵੱਸ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।

ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ, ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੈਰੀਕੇਡ ਨੂੰ ਤੋੜਦੇ ਹੋਏ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ ਥਾਣੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਦੁਪਹਿਰ 12:30 ਵਜੇ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀ ਰਾਏਸੀਨਾ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਹੋ ਕੇ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਲਾਗੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ ਛੱਡਣੇ ਪਏ। ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ

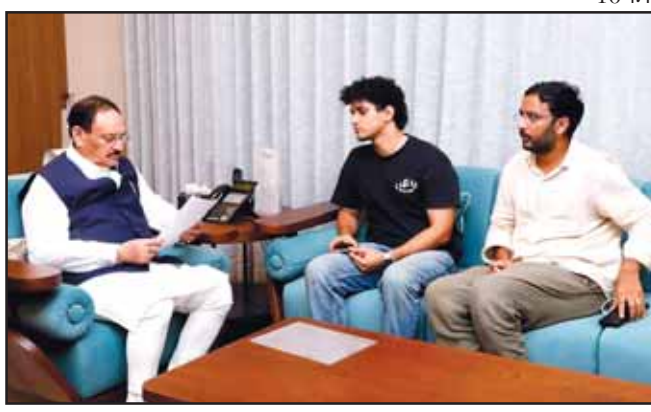
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ

ਜੇ.ਪੀ. ਨੰਡਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਵਫਦ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮਾਰਚ ਦੌਰਾਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਜੇਪੀ ਨੰਡਾ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਸੌਰਵ ਦਾਸ ਅਤੇ ਆਸ਼ੂਤੋਸ਼ ਰਾਓ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿਖੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਬੈਠਕ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਪੁਲਿਸ 1 ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਨੰਡਾ ਜ਼ਰੀਏ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸੰਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੀਜੇਪੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ;

ਦੂਜੀ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ ਤੀਜੀ, ਨੀਟ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਕ-ਇਕ ਕਰੇਤ

ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਠੋਸ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਦ ਤੱਕ ਅੰਦੋਲਨਜ਼ਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨੰਡਾ ਨੂੰ ਸੀਜੇਪੀ ਨਾਲ

ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 11:50 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਬੈਠਕ ਲਗਪਗ 10 ਮਿੰਟ ਚੱਲੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਨੰਡਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿਉ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੀਜੇਪੀ ਵਫਦ ਨੇ ਉਥੇ ਦੂਜੇ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਫਿਰ, ਨੰਡਾ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਉਹ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ। ਨੰਡਾ ਨੇ ਖੁਦ ਵੀ ਸ਼ਾਮ 3 ਵਜੇ ਪੋਸਟ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ- ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 11:50 ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਪਗ 4 ਵਜੇ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪੋਸਟ ਇਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਯੋਰਪ ਨੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 'ਅਮਰੀਕਨ ਡ੍ਰੀਮ' ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਚਮਕ ਗੁਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਲਗਭਗ ਬੰਦ ਕਰ ਲਏ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ (ਈਯੂ) ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਲਿਆਕਤਮੰਦਾਂ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਹੋਏ ਭਾਰਤ-ਈਯੂ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2023 ਵਿਚ 9,08,000 ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 2025 ਵਿਚ ਕਰੀਬ 6,26,000 ਰਹਿ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਆਦ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਖ਼ਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਵੱਧਦਾ ਖਰਚਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਖਰਚਾ (ਟਿਊਸ਼ਨ ਫੀਸ) ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ 50 ਤੋਂ 80 ਫੀਸਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਹੈ। ਚੋਨਈ ਦੇ 22 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਐੱਸ. ਸ਼੍ਰੀਨਿਵੇਸ਼ਨ ਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ

ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਰਮਨੀ ਨੂੰ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀਨਿਵੇਸ਼ਨ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਬਿਹਤਰ ਬਦਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ

ਅਗਲੇ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ 60 ਤੋਂ 70 ਫੀਸਦ ਦਾ ਉਛਾਲ 'ਆਵੇਗਾ। ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਅਨ 'ਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਨੇ 1,21,000 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਚ 25 ਤੋਂ 30 ਫੀਸਦ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੋਣ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਐਂਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੰਸਲਟੈਂਸੀ 'ਯੂਰਪ ਸਟਡੀ ਸੈਂਟਰ' ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ-ਈਯੂ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ 25 ਤੋਂ 30 ਫੀਸਦ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰੀਅਰ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਅਤੇ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਲਈ ਜਰਮਨੀ, ਵਰਕ-ਲਾਈਫ ਬੈਲੈਂਸ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਨੀਦਰਲੈਂਡ, ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਬਿਜ਼ਨਸ ਲਈ ਫਰਾਂਸ ਜਦਕਿ ਕਿਫਾਇਤੀ ਪੋਸਟਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਰਿਸਰਚ ਲਈ ਪੁਰਤਗਾਲ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਵਧੀਆ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਵਧਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਨੂੰ ਯੂਰਪ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕਰ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਅਗਵਾ

ਮੋਗਾਵਿਸ਼ੂ: ਸੋਮਾਲੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਨੇ ਯਮਨ ਦੇ ਤੱਟ ਤੋਂ ਤਨਜ਼ਾਨੀਆ ਦੇ ਝੰਡੇ ਵਾਲੇ ਟੈਂਕਰ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਐਮਟੀ ਆਸਨਾ ਨਾਮਕ ਟੈਂਕਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਯਮਨ ਦੇ ਮੁਕਾਲਾ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਖ਼ੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰ ਰਾਜ ਪੁੰਟਲੈਂਡ ਬਾਰੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅਲੁਲਾ ਦੇ ਤੱਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੱਤ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੋਮਾਲੀ ਸਮੁੰਦਰੀ ਡਾਕੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਐਮਟੀ ਆਸਨਾ ਅਦਨ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੋਮਾਲੀਆ ਦੇ ਬੋਸਾਸੋ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵਜੋਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਲਗਭਗ

ਦੋ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਗਤੀ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ- ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੌਲੀ ਰਫ਼ਤਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਆਮ ਗਤੀ 15 ਤੋਂ 25 ਗੰਢਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਰਾਫੇਲ ਭਰਨਗੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਅਨ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਹੁੰਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਰਾਇਲ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ (ਆਰਏਏਐੱਫ) ਦੇ ਬੇਸ ਡਰਵਿਨ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ 'ਅਭਿਆਸ ਪਿਚ ਬਲੈਕ 2026' 'ਚ ਆਪਣੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਹੈ। 20 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਸੱਤ ਅਗਸਤ ਤੱਕ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਦੋ ਸਾਲਾ ਜੰਗੀ ਅਭਿਆਸ ਆਰਏਏਐੱਫ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬਹੁਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਵਾਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੈ। 45ਵੇਂ ਸਾਲ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਸ ਵਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ 'ਚੋਂ ਇੱਕ ਦਾ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਖਾਸ ਜੰਗੀ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਪਿਚ ਬਲੈਕ' ਇਸ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੋਕਸ ਉੱਤਰੀ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਤੇ ਘੱਟ ਅਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਰਾਤ ਦੇ ਸੰਗਣੇ ਹਨੇਰੇ 'ਚ ਉਡਣ ਭਰਨ ਤੇ ਜੰਗੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਣ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਸਮਾਨ ਦੇ ਸਿਕੰਦਰ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 'ਰਾਫੇਲ' ਜੰਗੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ 'ਚ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੰਗੀ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਮਦਦ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਸੀ-17 ਗਲੋਬਮਾਸਟਰ ਤੀਜੇ ਰਣਨੀਤਕ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਹਵਾ 'ਚ ਹੀ ਈਧਨ ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਆਈਐੱਲ-78 ਟੈਂਕ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਇਸ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹਿਣਗੇ।

ਹਿੰਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ 'ਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਰਣਨੀਤਕ ਦੇਸ਼ਤੀ

ਇਸ ਜੰਗੀ ਅਭਿਆਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਜਾਬਾਂਜ਼ ਪਾਇਲਟ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਤਕਨੀਸ਼ੀਅਨ ਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਮਾਹਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਦੀਆਂ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਹਿੰਦ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਆਪਸੀ ਤਾਲਮੇਲ ਨੂੰ ਵੀ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ 2018, 2022 ਤੇ 2024 ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀ ਧਾਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਇਹ ਆਲਮੀ ਮੰਚ ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਵਧਦੀ ਤਾਕਤ, ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਭਾਈਵਾਲੀ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸ ਦੀ ਅਟੁੱਟ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਬਰਨਹੈਮ ਦੇ ਪੀ.ਐੱਮ. ਬਣਨ 'ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ

ਲੰਡਨ: ਰਣਨੀਤਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਤੇ ਐਡੀ ਬਰਨਹੈਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਾਇਮ 'ਚ ਰਹੇਗੀ। ਬਰਨਹੈਮ ਨੇ ਆਰਥਿਕ। ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਮਝੌਤਾ (ਸੀਟਾ) ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। 56 ਸਾਲਾ ਬਰਨਹੈਮ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਚੁਣੇ ਗਏ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾਉਨਿੰਗ ਸਟ੍ਰੀਟ 'ਤੇ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਦਾ ਰਸਮੀ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮਕਾਜ ਸੰਭਾਲਣਗੇ। ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੈਨਚੈਸਟਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ

ਦੇ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਨਚੈਸਟਰ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਹਾਵਣਜ ਦੂਤ ਵਿਸ਼ਾਸ਼ਾ ਯਾਦਵਵੰਸ਼ੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਐਡੀ ਬਰਨਹੈਮ ਦੀ ਉਰਜਾ ਤੇ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਭਰੇ ਸਮਰਥਨ ਨੇ ਭਾਰਤ-ਉੱਤਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਚ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਫਰੈਂਡਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐੱਲਐੱਫਆਈਐੱਨ) ਪਰਵਾਸੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪੀਐੱਮ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਏਜੰਡਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਤਾਲਮੇਲ ਲਿਆਏਗਾ। ਕੋਬਰਾ ਬੀਅਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਤੇ ਇੰਡੀਆ ਆਲ ਪਾਰਟੀ ਪਾਰਲੀਆਮੈਂਟਰੀ ਗਰੁੱਪ (ਏਪੀਪੀਜੀ) ਦੇ ਸਹਿ ਮੁਖੀ ਲਾਰਡਰ ਕਰਨ ਬਿਲੀਮੋਰੀਆ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਬਰਨਹੈਮ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ।

ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬਦਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ 'ਚ ਭਾਰਤ

ਬਰਨਹੈਮ ਡਿਜੀਟਲ ਆਈਡੀ ਯੋਜਨਾ ਕਰਨਗੇ ਰੱਦ

ਲੰਡਨ: ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪੀ ਐੱਮ ਐਡੀ ਬਰਨਹੈਮ ਜਦੋਂ ਅਹੁਦਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨਗੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਮੀਗ੍ਰੇਂਟਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਡਿਜੀਟਲ ਆਈਡੀ ਯੋਜਨਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਰਗੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਗ੍ਰੇਟਰ ਮੈਨਚੈਸਟਰ ਦੇ ਮੇਅਰ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਕਿੰਗ ਆਫ ਦਿ

ਨਾਰਥ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬਰਨਹੈਮ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰਲੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਬਰਨਹੈਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਦਮਾਂ 'ਚ ਇੱਕ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਪਛਾਣ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਭੜਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼

ਈਰਾਨ ਦਾ ਦੋਸ਼, ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਪਰਮਾਣੂ ਪਲਾਂਟ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਹਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜੌਰਡਨ 'ਚ ਦੋ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈਰਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਯੂਐੱਸ ਸੈਂਟਰਕਾਮ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਦੇ ਤੱਟੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਸਰਵਿਲਾਂਸ ਤੇ ਏਅਰ ਡਿਫੈਂਸ ਫੈਸਿਲਿਟੀਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਈਰਾਨ ਦੀ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੱਖਣ 'ਚ ਇਰਾਕ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਰਖੋਵਿਨ ਵਿਖੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪਲਾਂਟ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਬਦਲੇ 'ਚ, ਈਰਾਨ ਨੇ ਕੁਵੈਤ ਦੇ ਕੈਂਪ ਅਲ-ਅਦੀਰੀ ਤੇ ਅਲੀ ਅਲ- ਸਲੇਮ ਅਮਰੀਕੀ ਏਅਰਬੇਸ 'ਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ। ਕੁਵੈਤ ਨੇ ਈਰਾਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਬਹਿਰੀਨ 'ਚ ਈਰਾਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੌਰਡਨ ਨੇ ਤਿੰਨ ਈਰਾਨੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਡੇਗਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਹਵਾਜ਼ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦੋ ਅਮਰੀਕੀ ਡਰੋਨ ਡੇਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਇਟਰਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕਾ

ਤੇ ਈਰਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਰਮੁਜ਼ ਜਲਡਮਰੂ 'ਚ ਵੀ ਦਬਦਬੇ ਦੀ ਲੜਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਰੈਵੋਲਿਊਸ਼ਨਰੀ ਗਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ, ਚਾਰ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਚੇਤਾਵਨੀਆਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ

28 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 16 ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਿਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ 430 ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸਕੱਤਰ ਪੀਟ ਹੇਗਸੇਥ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਸਾਡੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗੀ। ਪਲੈਨੇਟ ਲੈਬਜ਼ ਪੀਥੀਸੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਇਮੇਜਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਭਾਰਖੋਵਿਨ ਪਰਮਾਣੂ ਉਰਜਾ ਪਲਾਂਟ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 9 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੇਡੀਓਲੋਜੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੌਰਡਨ 'ਚ ਵਧਦੇ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਓਮਾਨ 'ਚ ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਿਕ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰੇ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਕਾਬਾ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੌਰਡਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲ-ਮੋਮਾਨੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਇਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡਿਆਂ ਅਤੇ ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਆਮ ਕੰਮਕਾਜ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਦੋ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਦੋ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਏ ਅਤੇ ਕਰੈਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਨੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਏਪੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਂਟਰਕਾਮ ਨੇ ਐਕਸ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਈਆਰਜੀਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਟਾਮਹਾਕ ਕਰੂਜ਼ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਲਈ ਜੌਰਡਨ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਈਰਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਈਰਾਨ ਨੇ ਜੌਰਡਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰਡਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਹਮਲੇ ਹੋਏ। ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਰਡਨ 'ਤੇ ਵਧਦੇ ਹਮਲੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ-ਈਰਾਨ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਈਰਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਫੌਜੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਨਹੀਂ

ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜਾਰਡਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਰਣਨੀਤਕ ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਹੈ। ਜਾਰਡਨ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ; ਉੱਥੋਂ, ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਸੀਰੀਆ, ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਹਿਰੀਨ, ਕਤਰ ਅਤੇ ਯੂਏਈ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਠਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਈਰਾਨ ਨੇ ਜਾਰਡਨ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਵਕਤ ਦੀ ਛਾਣਨੀ ਵਿਚ ਛਣੇ ਰਿਸਤੇ

ਦੋਸਤੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸੌਖੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਦੋਸਤੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ। ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਹਰ ਦੂਜਾ ਇਨਸਾਨ ਛਾਣੀ ਨੌਕ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ—‘ਤੇਰੇ ਲਈ ਜਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।’ ਪਰ ਜਦੋਂ ਵਕਤ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਜਾਨ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਫੋਨ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਵੀ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਲੋਕ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੈਰਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਕਾਰੋ
(ਯੂ.ਐਸ.ਏ.)

ਲਿਖਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ—‘ਜਾਨ ਤੇਰੇ ਲਈ’। ਪਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੱਚ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਠਾਂ ‘ਤੇ ਮੁਹੱਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ, ਈਰਖਾ ਜਾਂ ਦੂਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀ ਸਿਆਹੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਟਦੀ। ਵਕਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਇਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾ ਝੂਠ ਧੁੰਦਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਿਖਾਵਾ ਢੱਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੁਸੀਬਤ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਿਸਤੇ ਖਿੜਕੀ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭੀੜ ਵਿਚ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇੱਕੋ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਾਨੂੰ ਦੁੱਖ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ

ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤੋੜ ਦੇਵੇ; ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਵਾ ਸਕੇ। ਕੁਝ ਚਿਹਰੇ ਨਕਾਬ ਉਤਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕੁਝ ਰਿਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਕਹੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੁਣ ਦੋਸਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਸਤ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਲਵੇ; ਦੋਸਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣ ਲਵੇ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ‘ਤੇ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾਏ; ਦੋਸਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਹਾਰ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮੋਢੇ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹੇ—‘ਚੱਲ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਹਾਂ।’ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਹਰ ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਜੋ ਔਖੇ ਵੇਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹ ਸਕਿਆ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਬੇਵਫ਼ਾ ਹੀ ਹੋਵੇ; ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ, ਡਰਾਂ ਜਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਵੀ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੋਰ ਕੀਤੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੋਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ‘ਅਮਰ’ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਇੱਕੋ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ—

ਵਾਅਦੇ ਨਹੀਂ, ਵਕਤ ‘ਤੇ ਨਿਭਾਏ ਸਾਥ ਯਾਦ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬੋਲ ਨਹੀਂ, ਕਰਮ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਭੀੜ ਨਹੀਂ, ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਇਨਸਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ...

ਜੋ ਲੋਕ ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ—‘ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਜਾਨ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ’, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੋਸਲੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਵਕਤ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ—ਇਹ ਰਿਸਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਸਿਰਫ਼ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਚਿਹਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਗੱਲ ਬਣੀ ਕਿ ਨਹੀਂ

-ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਬੱਕਰੀਆਂ ਤੇ ਬੋਕ

ਨਹੀਂ ਸੌਖਿਆਂ ਲੱਥਦੀ ਦੇਖੀ ਜਦੋਂ ਚਿੰਬੜ ਜਾਏ ਜੋਕ।
ਏਸੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਬੁਰੇ ਫਸੇ ਨੇ ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਦੇ ਲੋਕ।

ਕੱਲੇ ਕੱਲੇ ਹੋ ਕੇ ਏਥੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੱਲੇ ਪੈਣਾ,
ਤਾਂ ਬੱਕਰੀਆਂ ਸੋਚਦੀਆਂ ਰਲ ਕੇ ਢਾਈਏ ਬੋਕ।

ਪੱਲਾ ਮਾਰ ਕੇ ਰਹੇ ਬੁਝਾਉਂਦੇ ਨਿੱਤ ਹੀ ਸਾਡਾ ਦੀਵਾ।
ਮੂਰਖ ਐਵੇਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਏ ਖਿੱਲਾਂ ਖਾ ਕੇ ਖੀਵਾ।

ਕੈਸੀ ਖੇਡ ‘ਚ ਚਾਲ ਚੱਲੀ ਏ ਰੋਜ਼ ਹਾਰੀਏ ਬਾਜ਼ੀ।
ਸਸਤੇ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਵਿਕ ਜਾਂਦਾ ਏ ਮੁਨਸਿਫ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਾਜ਼ੀ।

ਕੱਢ ਕੇ ਸੀਸੇ ਲੀਰਾਂ ਕੀਤਾ ਬੜੇ ਚਿਰਾਂ ਦਾ ਲਹਿੰਗਾ।
ਦੀਨ-ਇਮਾਨ ਤਾਂ, ਵਿਕਦਾ ਵੇਖਿਆ ਕੀ ਸਸਤਾ ਕੀ ਮਹਿੰਗਾ।

ਹੀਰਾਂ ਦਾ ਇਮਾਨ ਰਿਹਾ ਨੀ ਵਾਰਿਸ ਕਿੱਦਾਂ ਰੋਵੇ।
ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਤਾਂ ਟੀਕਾ ਲੱਗਾ ਚਿੱਟਾ ਤਿੱਪ-ਤਿੱਪ ਚੋਵੇ।

ਛੱਡ ਫਿਕਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਭੌਰੇ’ ਏਵੇਂ ਈ ਚੱਪੂ ਚੱਲ੍ਹ।
ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ‘ਤਾ ਭੋਲਾ ਬੰਦਾ ਲੱਲ੍ਹ।

ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਨਾਨਕਾ ਘਰ

ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਦਾ ਕੈਨਵਸ ਬਹੁਤ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗੂੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰੰਗ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ 1989-90 ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦਾ ਅਥਾਹ ਤੇ ਅਕਹਿ ਚਾਅ ਵਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ

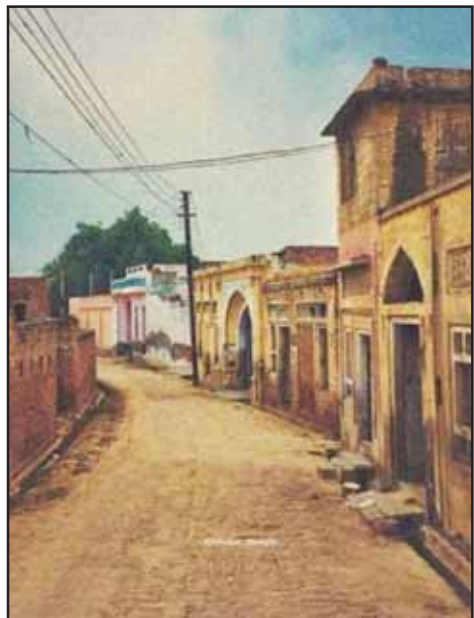

ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੁਨੀਰ (ਮਾਨਸਾ)
ਫੋਨ: +91-98769-68193

ਵਸਦਾ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕਾ ਪਿੰਡ ‘ਦੇਸੂ ਜੋਧਾ’ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਾਲ-ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸਵਰਗ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਤੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਬਿਤਾਏ। ਉਸ ਦੌਰ ਵਿਚ, ਮੇਰੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਕੋਲ

ਆਪਣੇ ਮੋਹ ਭਿੱਜੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਪਿੰਨੀਆਂ ਖਵਾਉਂਦੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦਾ ਸਵਾਦ ਅਤੇ ਵਾਤਸਲ ਮੇਰੀ ਝੋਲੀ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਲਛਮਣ, ਜਿਸਨੂੰ ਨਾਨਾ ਜੀ ‘ਲਛਣ’ ਆਖਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰਾ ਪੱਕਾ ਆਤਮੀ ਸੀ। ਨਾਨਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਸਾਨੂੰ

ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਡਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਨਾਨਕੇ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਲੇਗਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦਾ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਕਸ ਧੁੰਦਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਯਾਦਾਂ ਕਿਰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ।

ਗੁੱਲੀ ਘੜ ਕੇ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਘੰਟਿਆਂ-ਬੱਧੀ ਬਾਤੇ ਵਿਚ ਗੁੱਲੀ-ਡੰਡਾ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਸਾਡੀ ਉਸ ਖੇਡ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਛੁਪੀ ਹੁੰਦੀ।

ਛੋਟੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਦਾ ਪੈਂਡਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਸਫ਼ਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪੈਦਲ ਤੁਰਦਿਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਛੱਪੜ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਫਿਰ ਲਸੂੜੇ ਦੇ ਰੁੱਖ ਮਿਲਦੇ, ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਖੂਹ ਆਉਂਦਾ ਜਿੱਥੋਂ ਸੁਆਣੀਆਂ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀਆਂ। ਉਸ ਖੂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਡੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਡੇਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬਾਲ-ਮਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਲਿਸਮੀ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੱਡੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਕੀਤਾ’ ਛੋਹ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕੰਬਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਆ, ‘ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ?’ ਤਾਂ ਮਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਸੇ ਡੇਰੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬਾਲੀ ਖੜਕਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਲੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਦਿਆਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ‘ਗਾਰਤ’ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰ ਚੂਸਦੇ ਅਤੇ ਘਿਓ ਦੀਆਂ ਕੁਰਲੀਆਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਜ਼ਹਿਰ ਮਾਮਾ ਜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ‘ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕੁਝ ਹੀ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਾ ਜੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨੌਂ-ਬਰ-ਨੌਂ ਹੋ ਗਏ। ਮਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸੁਣੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਲੌਕਿਕ ਤੇ ਜਾਦੂਈ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਬਾਤ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ਡੇਰੇ ਵਿਚ ਵੱਜਦੀ ਘੰਟੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਆਵਾਜ਼ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਫਿਜ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਗੂੰਜ ਰਹੀ ਹੋਵੇ।

ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਨਹਿਰ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ‘ਮਸੀਤਾ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ’ ਆਖਦੇ ਸਾਂ। ਖੇਡਦੇ-ਖੇਡਦੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਭਜਨਾ ਅਕਸਰ ਇਸ ਨਹਿਰ ‘ਚ ਜਾ ਵੜਦੇ। ਭਜਨਾ ਤਾਂ ਬੇਖੋਫ਼ ਹੋ ਕੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦਾ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਹਿਰ ਵਿਚ ਵੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਘੰਟਿਆਂ-ਬੱਧੀ ਉਸਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ। ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਛੱਲਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਮਾਹੌਲ ਮੈਨੂੰ ਅਕਹਿ ਸਕੂਨ ਬਖਸ਼ਦਾ। ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਭਜਨੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਵੀ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਗਰਮ-ਗਰਮ ਰੋਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੁੜ ਰੱਖ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ। ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਵੇਲੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਰੋਟੀ ਖੋਲ੍ਹਦਾ, ਤਾਂ ਗਰਮ ਰੋਟੀ ਕਾਰਨ ਪਿਘਲੇ ਹੋਏ ਗੁੜ ਦੀ ਉਹ ਮਹਿਕ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਲਾਜਵਾਬ ਜ਼ਾਇਕਾ ਬਿਆਨੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਚਾਲੇ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਬਚਪਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਫ਼ਿਕਰੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿਣ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਬੱਸ, ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਵੱਡੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ, ਛੋਟੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵੀ ਘਰ ਵਸ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਨੌਕਰੀ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਵਿਚ

ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਪੰਨੇ

ਮੇਰਾ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਦੇ ਸਬੱਬ ਹੀ ਨਾ ਬਣਿਆ।

ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਦਾ ਬਾਲਕ ਕਦੇ ਉਸ ਪਿੰਡੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਜਾਗਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕਾ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਲਿਸਮੀ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਨੱਠ-ਭੱਜ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਗਲੀਆਂ ਮੈਨੂੰ ‘ਅਲਿਫ਼ ਲੈਲਾ’ ਦੇ ਰਹੱਸਮਈ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬੱਸ ਉਮਰ ਭਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਭਟਕਦਾ ਰਹਾਂ।

ਮੇਰੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਅਕਸਰ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ‘ਮਾਸਟਰ, ਤੂੰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ? ਤੇਰਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਆਉਣ ਨੂੰ?’

ਮੈਂ ਹਰ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਲਾਰਾ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ‘ਇਸ ਸਾਲ ਪੱਕਾ ਆਵਾਂਗਾ।’ ਪਰ ਜੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਸੱਚ ਦੱਸਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਕੋਈ ਬੇਰੁਖੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਤੀ ਮੇਰੇ ਅੰਤਾਂ ਦੇ ਮੋਹ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਰੂਪ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀਆਂ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਉਹ ਪੁਰਾਣਾ, ਪਿਆਰਾ ਜਿਹਾ ਘਰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕੋਠੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਾਤੇ ਦੀ ਉਹ ਮਿੱਟੀ, ਜਿੱਥੇ ਸਾਡਾ ਗੁੱਲੀ-ਡੰਡਾ ਖੜਕਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਸੀਮਿੰਟ ਦੀਆਂ ਇੱਟਾਂ ਹੇਠ ਦੱਬੀ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕੋਠੀ ਉਸਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦੇ ਜਿਸ ਜ਼ੋਰੇ-ਜ਼ੋਰੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਇਸ਼ਕ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਉਸ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ ਮੇਰੇ ਚੇਤਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ... ਉਹ ਘਰ, ਉਹ ਪਿੰਡ, ਉਹ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਡਰ ਬੈਠਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਨਾਨਕੇ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿਲੇਗਾ। ਮੇਰੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਵਿਚ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਦਾ ਉਹ ਪਵਿੱਤਰ ਅਕਸ ਧੁੰਦਲਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚੋਂ ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਯਾਦਾਂ ਕਿਰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦੇ ਉਸ ਪੁਰਾਣੇ, ਸਾਦੇ ਤੇ ਮੋਹ-ਭਿੰਨ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸ਼ਾਇਦ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਜਾਵਾਂ ਵੀ ਨਾ... ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕਾ ਘਰ ਹੁਣ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੀ ਰੂਹ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦਾ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਲੋਕ

ਦਿਲ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਲਿਕਾ ਸੀ ਗੀਤਾ ਦੱਤ

“ਮੇਰਾ ਸੁੰਦਰ ਸਪਨਾ ਟੂਟ ਗਿਆ”, “ਤਦਬੀਰ ਸੇ ਬਿਗੜੀ ਹੁਈ ਤਕਦੀਰ ਬਨਾ ਲੇ”, “ਹਮ ਆਪ ਕੀ ਆਖੋਂ ਸੇ ਇਸ ਦਿਲ ਕੇ ਚੁਰਾ ਲੇਂ ਤੇ”, “ਵਕਤ ਨੇ ਕੀਏ ਕਿਆ ਹਸੀਂ ਸਿਤਮ”, “ਜਾਤਾ ਕਹਾ ਹੈ ਦੀਵਾਨੇ”, “ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਚਿਨ ਚਿਨ ਚੁੰ” ਅਤੇ ‘ਪੀਆ ਐਸੇ ਜੀਆ ਮੇਂ ਸਮਾਏ ਗਇਓ ਰੇ’ ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਨਮੋਹਕ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗਾਇਕਾ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਗੀਤਾ ਦੱਤ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਨਵੰਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਫ਼ਰੀਦਪੁਰ ਨਾਮਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਅੰਦਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੀਤਾ ਅਜੇ ਕੇਵਲ ਦਸਾਂ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਬੰਗਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਕੱਤਾ,

ਗਈ। 26 ਮਈ, 1953 ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਵਾ ਲਈ ਤੇ ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਉਸਨੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤਰੁਣ ਦੱਤ, ਅਰੁਣ ਦੱਤ ਅਤੇ ਨੀਨਾ ਦੱਤ ਸਨ।

ਗੀਤਾ ਦੱਤ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਰਸ ਤੇ ਖਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਸਰੋਤ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਕੀਲ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਗਾਏ “ਘੁੰਘਟ ਕੇ ਪਟ ਖੋਲ੍ਹੋ” ਅਤੇ “ਠੰਡੀ ਹਵਾ ਕਾਲੀ ਘਟਾ” ਆਦਿ ਜਿਹੇ ਗੀਤ ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ‘ਚੋਦਵੀਂ ਕਾ ਚਾਂਦ’ ਨਾਮਕ ਫ਼ਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਵਹੀਦਾ ਰਹਿਮਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਮੁਹੱਬਤ ਦੇ ਕਿੱਸੇ ਜਦੋਂ ਸਰੋਆਮ ਹੋਏ ਤਾਂ ਗੀਤਾ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁੱਜਾ। ਸੰਨ 1964 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂਦੱਤ ਦੇ ਅਚਨਚੇਤ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੀਤਾ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ

ਫਿਰ ਅਸਾਮ ਤੇ ਅਖੀਰ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਗੀਤਾ ਦੀ ਇਹ ਖ਼ੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਸੀ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ ਉਸਨੂੰ ਕੇ.ਹਨੂਮੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਾਮਕ ਸੰਗੀਤ ਉਸਤਾਦ ਮਿਲ ਗਿਆ ਜਿਸਨੇ ਉਸਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਸੁਆਰਿਆ ਤੇ ਨਿਖਾਰਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਉਸਨੂੰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਗੀਤਾ ਨੇ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ’ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਠੀਕ ਸੱਤ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਬਾਜ਼ੀ’ ਲਈ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਦਾਕਾਰ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਪਿਆਰ ਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ

ਪ੍ਰੋ.ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿੱਕੇ ਘੁੰਮਣ

ਲੱਗ ਪਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਨੇ ਦੋ ਬੰਗਾਲੀ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ‘ਵਧੂ ਬਾਰਾਨ’ ਅਤੇ ‘ਅਨੁਭਵ’ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਅਖੀਰ 20 ਜੁਲਾਈ, 1972 ਨੂੰ ਕੇਵਲ 42 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕਾ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰਾ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਡਾਕ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੰਨ 2013 ਅਤੇ 2016 ਯਾਦਗਾਰੀ ਡਾਕ ਟਿਕਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

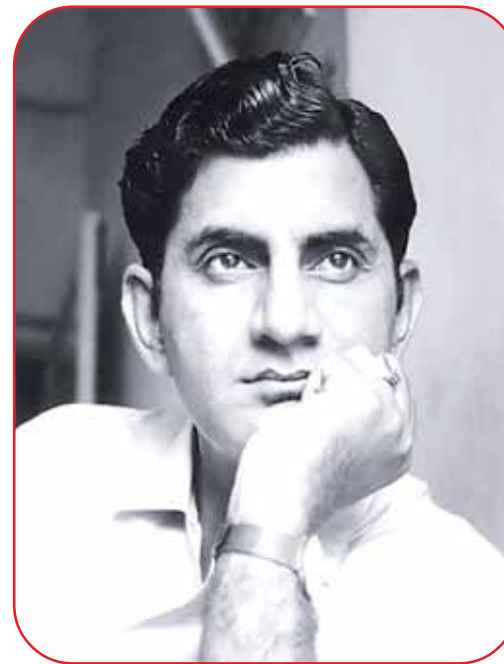
ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਚਿੱਠੀਆਂ ਵਾਲਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਉਸ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ‘ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਚਿੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨ ਡੇਟਿੰਗ ਐਪਸ ਰਾਹੀਂ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਕ੍ਰਿਤੀ ਸੈਨਨ ਦਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਪੁਰਾਣੇ ਦੌਰ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਤੇ ਦਿਲ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਡਰਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ - ਫਿਰ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ

ਬਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦਿਲ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਗੋਂ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਝ ਵਧੇਰੇ ਪਰਪੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ‘ਤੇ ਕ੍ਰਿਤੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਡਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਤੰਦ ਹੁਣ ਦੇ

ਅਜੋਕਾ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸੰਗੀਤ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨੌਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਿਖਰ ਹੰਢਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਹੰਭ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਾਲੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ, ਸੰਗੀਤਕਤਾ, ਸੁਰੀਲਾਪਨ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੁੱਚਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਲਗਭਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸੱਚ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅੱਜ ਵੀ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਬੀਤੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੌਸ਼ਾਦ, ਸ਼ੰਕਰ-ਜੈ ਕਿਸ਼ਨ, ਲਕਸ਼ਮੀਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ, ਕਲਿਆਣ ਜੀ-ਅਨੰਦ ਜੀ, ਮਦਨ ਮੋਹਨ, ਰੌਸ਼ਨ, ਐਸ.ਡੀ.ਬਰਮਨ, ਆਰ.ਡੀ. ਬਰਮਨ ਅਤੇ ਸੀ.ਰਾਮਚੰਦਰ ਤੇ ਕਲਮ ਦੇ ਧਨੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਸਾਹਿਰ ਲਧਿਆਣਵੀ, ਪ੍ਰਦੀਪ, ਹਸਰਤ ਜੈਪੁਰੀ, ਮਜਰੂਹ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰੀ, ਰਜਿੰਦਰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਅਮਰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਝੁਮਦੇ ਨਾ ਹੁੰਦੇ। ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ, ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਉਹ ਸੁੱਘਤ ਸਿਆਣਾ ਗੀਤਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਖਰੀ ਦਹਾਕੇ ਤੱਕ ਆਏ ਹਰੇਕ ਦੌਰ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਫੜੀ ਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨਮੋਹਕ ਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਮੋਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਨੂੰ ਮਾਲਮਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਬਖਸ਼ੀ ਅਨੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੈਦ ਉਰਫ਼ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾ ਜਨਮ 21 ਜੁਲਾਈ, 1930 ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਸੁਮਿੱਤਰਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਨੰਦ ਅਜੇ ਪੰਜ ਕੁ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਚੱਲ ਵੱਸੀ ਸੀ। ਸੰਨ ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਦਲਾਵੇ ਮਗਰੋਂ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਨਾ ਤੇ ਮੇਰਠ ਵਿਖੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਵੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਖੀਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ

ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਰਚੇਤਾ - ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ

ਆ ਵੱਸਿਆ ਸੀ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਉਮਰੇ ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਪੈ ਗਿਆ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਖੁਦ ਲਈ ਲਈ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਲਈ ਬੜਾ ਹੀ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਾਬਿਤ ਹੋਇਆ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਉਹ ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਪਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤੇ ਉਪਰੰਤ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤੇ ਅਖੀਰ ਗੀਤਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਿੱਚ ਆ ਪੈਰ ਧਰਿਆ। ਸੰਨ 1957 ਵਿੱਚ ‘ਸ਼ੇਰੇ ਬਗ਼ਦਾਦ’ ਸਣੇ ਇੱਕਾ-ਦੁੱਕਾ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲ ਤਾਂ ਗਿਆ ਪਰ ਮਾਤੀ ਮੋਟੀ ਪਛਾਣ ਕੇਵਲ ਸੰਨ 1958 ਵਿੱਚ ਆਈ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਭਲਾ ਆਦਮੀ’ ਲਈ ਲਿਖੇ ਇੱਕ ਗੀਤ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। “ਧਰਤੀ ਕੇ ਲਾਲ, ਨਾ ਕਰ ਮਲਾਲ” ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਵਾਲਾ ਇਹ ਗੀਤ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦੀ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਭਗਵਾਨ ਦਾਦਾ ‘ਤੇ ਫ਼ਿਲਮਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨਿਸਾਰ ਬਖਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਏ ਇਸ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਚਾਰ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਇੱਕ ਸੌ ਪੰਜਾਹ ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਿਹਨਤਨਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਸੰਨ 1962 ਵਿੱਚ ਆਈ ਨਿਰਮਾਤਾ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਮਲਿਆਣ ਜੀ-ਅਨੰਦ ਜੀ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮਹਿੰਦੀ ਲਗੇ ਮੇਰੇ ਹਾਥ’ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਰਚੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁੱਲਾਂ ‘ਤੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਸੰਨ 1965 ਵਿੱਚ ‘ਜਬ ਜਬ ਫੂਲ ਖਿਲੇ’ ਅਤੇ ‘ਹਿਮਾਲਿਆ ਕੀ ਗੋਦ ਮੇਂ’ ਨਾਮਕ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਲਈ ਲਿਖੇ ਉਸਦੇ ਗੀਤਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਭਰ ਵਿੱਚ ਧੁੰਮਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਆਈ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮਿਲਨ’ ਲਈ ਬਖਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਅਮਰ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਫ਼ਰ ਵਿੱਚ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਲਈ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੀਤ ਰਚੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਧਿਕਤਰ ਗੀਤ ਸੁਪਰਹਿਟ ਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਰਹੇ

ਸਨ। “ਕੋਈ ਹਸੀਨਾ ਜਬ ਰੂਠ ਜਾਤੀ ਹੈ” ਜਿਹੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦਿਲਕਸ਼ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਜਨਾਬ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਂ ਚਾਲੀ ਵਾਰ ‘ਫ਼ਿਲਮ ਫੇਅਰ ਐਵਾਰਡ’ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਚਾਰ ਵਾਰ ਉਹ ਇਹ ਉੱਚ-ਕੋਟੀ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਵੀ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸੰਨ 1958 ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਭਲਾ ਆਦਮੀ’ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਸੰਨ 1972 ਵਿੱਚ ਬਣੀ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮੋਮ ਕੀ ਗੁੜੀਆ’ ਲਈ “ਬਾਗ਼ੋਂ ਮੇਂ ਬਹਾਰ ਆਈ, ਹੋਟੋਂ ਪੈ ਪੁਕਾਰ ਲਾਈ” ਨਾਮਕ ਗੀਤ ਲੜਾ ਮੰਗੋਸ਼ਕਰ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਗਾਇਕ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਗਾਇਆ ਇੱਕ ਸੋਲੇ ਗੀਤ “ਮੈਂ ਢੂੰਡ ਰਹਾ ਥਾ ਸਪਨੇਂ ਮੇਂ” ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਜੋਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ

ਨੇ ਸੰਗੀਤਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ‘ਸ਼ੋਅਲੇ’ ਫ਼ਿਲਮ ਲਈ ਕਿਸ਼ੋਰ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮੰਨਾ ਡੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕ ਕੱਵਾਲੀ ਵੀ ਗਾਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਫ਼ਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜੀ.ਪੀ.ਸਿੱਧੀ ਨੇ ਫ਼ਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ‘ਚਰਸ’, ‘ਮਹਾਂਚੋਰ’ ਅਤੇ ਬਾਲਿਕਾ ਵਧੂ ਆਦਿ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਲਈ ਵੀ ਉਸਦੇ ਰਚੇ ਤੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਲਕਸ਼ਮੀਕਾਂਤ-ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਦੀ ਜੋਤੀ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੀਤ ਰਚਣ ਵਾਲੇ ਮਹਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਫ਼ਿਲਮ ‘ਮਹਿਬੂਬਾ’ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਰਚੇ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਸਜੀਆਂ ਬਲਾਕਬਸਟਰ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ‘ਬੋਬੀ’, ‘ਅਮਰ ਪ੍ਰੇਮ’, ‘ਜੀਨੇ ਕੀ ਰਾਹ’, ‘ਸੀਤਾ ਔਰ ਗੀਤਾ’, ‘ਸ਼ੋਅਲੇ’, ‘ਆਇਆ ਸਾਵਨ ਝੂਮ ਕੇ’, ‘ਨਗੀਨਾ’, ‘ਦਿਲਵਾਲੇ ਦੁਲਹਨੀਆਂ ਲੇ ਜਾਏਗੇ’, ‘ਗਦਰ-ਏਕ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ’, ‘ਤਾਲ’, ‘ਮੁਹੱਬਤੋਂ’, ‘ਪਰਦੇਸ’, ‘ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ’, ‘ਦੁਸ਼ਮਨ’ ਅਤੇ ‘ਮੇਰਾ ਗਾਂਥ ਮੇਰਾ ਦੇਸ਼’ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਗਾਇਕ ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੁਮਾਰ ਸਾਨੂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੂਰਤੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਗੀਤ ਰਚਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੀਤਕਾਰ ਦਾ 30 ਮਾਰਚ, 2002 ਨੂੰ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਦੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਬੇਤਾਜ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਆਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੌਸ਼ਾਦ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗੀਤ ਲਿਖੇ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਜਨਾਬ ਏ.ਆਰ.ਰਹਿਮਾਨ ਅਤੇ ਜਨਾਬ ਨੁਸਰਤ ਫ਼ਤਿਹ ਅਲੀ ਖ਼ਾਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਰੀਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਤੌਹਫ਼ੇ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਏ ਸਨ।

Golden State Realty

Real Estate and Loans Under One Roof

ਘਰਾਂ ਦੀ ਵਧੀਆ ਡੀਲ ਤੇ ਘਟ ਤੋਂ ਘਟ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਲੋਨ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ

Selling Homes from Gilroy to Sacramento, CA

Call us before visiting new model homes to save big time.

ਪਿਛਲੇ 39 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਜ਼ਨਸ ਵਿਚ ਭਰਪੂਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਸਮੂਹ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ

Time to buy new home in Tracy, Manteca, Lathrop and Stockton

Pinnacle Award Winner 2014, 2015, 2016 & 2017

Grand Master Award Winner: 2018-2021, Platinum Award 2022

Call for Listing Special 2026

Ph: 510-304-9292 or 408-666-8279

Anmol Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02062952

Armaan Singh Gill
Sales Agent
Bre. # 02161166
Ph: 510-709-7987

Jaswinder (Jassi) Gill
M.Sc (PAU)
CA BRE# 00966763
Broker/Owner

Harjot Singh Gill
REALTOR
Bre. # 02036421
Ph: 408.413.8350

Rakesh Pabla
REALTOR
Lic no: 01507068
Ph: 408.531.5464

Fremont Office: 86 Pilgrim Loop, Fremont CA 94539
Tel: 510-440-9292

Visit us @ www.jassigill.com
for hot listings

Recent Sales

1. 32432 Deborah Dr
Union City CA 94587

2. 5560 Boscell
Common Ter,
Fremont, CA 94538

3. 2447 Capri Ct
Manteca CA 95337

4. 116 Mahogany Ln
Union City CA, 94587

5. 830 Heaven Court
Hayward CA 94544

6. 38573 Farwell Drive
Fremont CA 94536

7. 4737 Valencia Way
Union City CA 94587

8. 333 Raymundo Dr
Woodside, CA 94062

9. 3690 Cowell Rd
Concord, CA, 94518

10. 4201 Saturn way
Union city CA 94587

11. 6746 Sapphire Street
Dublin CA 94568

12. 7722 Curry Dr
Gilroy CA 95020

13. 1916 Ticino Ct
Pleasanton CA 94566

14. 5645 Evergreen terr
Fremont CA 94536

Purchase Loan and Refinance

Call Sukhveer (Sukhi) Gill Ph: 510-207-9067
DHMS, Loan Broker

CA BRE Lic.#01180969
NMLS# 352095